Radboud Repository

Radboud University Nijmegen

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

This full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.
http://hdl.handle.net/2066/95061

Please be advised that this information was generated on 2013-06-19 and may be subject to change.

Meningen

De mens heeft, sinds de vroegste tijden van zijn bestaan, behoefte gehad aan "iets", boven zich, een macht of een God, waaraan hij de verschijnselen dezer wereld, die hij uit zichzelf niet kon verklaren, toe kon schrijven. Dan voelde hij zich veiliger, immers het onbekende, het niet verklaarde, boezemt altijd enigszins vrees in. De mens wist dan in ieder geval beter waar hij aan toe was, of dacht dat te weten. Aan dat hogere, of dat nu buiten of in zijn wereld lag, kon hij zich optrekken. En ook toen hij de ratio leerde gebruiken, veranderde dit niet. Iets hogers, iets goddelijks, heeft de mens altijd gevoeld. De mens had daar ook behoefte aan, hij had behoefte om, hoe dan ook, religieus te zijn. Hij had behoefte aan religiositeit.

Deze behoefte is gebleven. Immers de mens is mens gebleven. Maar het object van de religiositeit is wel veranderd in de loop der eeuwen. Via de mythe, de klassieke westerse en oosterse filosofieën en de culten en religies is dit object steeds meer geconstitueerd, duidelijker voor ogen komen staan. Voor het Christendom is dit object, simplistisch gezegd, God, zoals die zich geopenbaard heeft via het oude en het nieuwe testament. En welke theologieën, exegesen en interpretaties er ook in zwang waren en zijn, voor de Christen is dit immer het doel van zijn leven geweest.

Nu is er onder die Christenen een bepaalde groep, de priesters, voor wie dit op een bijzondere MOET gelden. Immers, als middelaars kunnen zij hun taak slechts dan juist volbrengen, als er naast hun band met de mensen een hechte band met God bestaat.

Nu hangt iets dergelijks volkomen in de lucht, als dit niet ergens concreet gestalte wordt gegeven. Hij moet hiertoe op een of andere manier geïnspireerd worden. Er moet een inspiratiebron zijn, om dit te kunnen volbrengen. Wij meenden nu dat deze inspiratiebron voor de priester uiteenvalt in vier aspecten. Te weten: de dagelijkse H.Mis, het brevier, de studie en zijn werkterrein.

+ wijze

Stellen we nu dat de priester mens onder de mensen is, wat tegenwoordig toch algemeen aangenomen wordt, dan menen we dat dit het beste gerealiseerd kan worden en ook wordt gerealiseerd in zijn werkterrein. Daar is hij de verbindingsschakel, de ombudsman, degene die God bij de mensen en de mensen bij God brengt. Dit vraagt veel van zijn energie, kapaciteiten en tijd. En om zijn zielzorgelijke taak te blijven volbrengen zien we ook het belang van studie heel degelijk in. Hier zal hij telkens op moeten blijven kunnen teruggrijpen en van hieruit kan en moet hij ook telkens weer opnieuw geïnspireerd worden.

Een ander facet dat wij noemden was de dagelijkse H.Mis. Aan de H.Mis als zodanig nu twijfelen wij niet in het minst als een van de voornaamste inspiratiebronnen voor de priester. Maar de DAGELIJKSE H.Mis ? Men zou kunnen zeggen dat deze, als horend bij zijn werkterrein, nl.voor die weinigen die door de week nog naar de kerk willen, nog wel zijn nut heeft. Maar verder ?

Houden we nu nog over: het brevier. Bij ons rijst de vraag, of dit in zijn veelomvattende vorm nog zin heeft. Immers, zoals we zagen, vraagt het werkterrein en de studie enorm veel van de priester. Wil hij aan de eisen hiervan voldoen, dan is een groot gedeelte van zijn dag gevuld. Temeer omdat het contact met de leek vaak toch al veel moeite en inspanning vraagt. Er moet een brug geslagen worden tussen twee werelden. Dit contact proberen te leggen vraagt veel, zo niet te veel. Kan men van de priester dan nog eisen, zoals nu nog gebeurt, zij het in verminderde mate, dat hij dagelijks een hele serie psalmen, preken en andere gebeden doorwerkt ?

We zetten vraagtekens bij de inhoud van het priesterschap. We menen dat we onvolledig zouden zijn, als we verscheidenheid van mensen tussen stad en platteland, tussen de stadswijken en bovendien de differentiatie in de parochiewijk zelf over het hoofd zouden zien. Dit spoort ons aan niet alleen de inhoud, maar ook de vorm van het priesterambt onder de loep te nemen.

Tot aan de dertiger jaren nam de omvang van de functies van de priester, alsmede een groter wordende machtspositie, als ook het sociale aanzien, sterk toe. Na de dertiger jaren is de machtspositie steeds kleiner geworden en is het sociale aanzien sterk gedaald. Het waarom van deze kwestie vinden we hier niet terzake doende. De priesterstand voelt kennelijk het afwezig zijn van een sociaal aanzien als een gemis. Daarom zoekt men naarstig naar wegen om deze status te herwinnen. Men beweert dat de heiligheid(sanctitas)van de priester overgewaardeerd is ten koste van de (doctrina) wetenschap. En nu gaat men de wetenschap sterker benadrukken. De student theologie, om niet van seminarist te spreken, zal het op moeten kunnen nemen tegen zijn collega's, studenten aan universiteiten, als het om een wetenschappelijke geladenheid gaat. De priester moet op het zelfde intellectuele niveau als de cliëntèle, intellectueel in zijn werkkring. Als we dit willen bereiken voor het hooghouden of het herwinnen van een sociale status, kunnen we beter meteen ophouden !

Het feit dat we mens zijn houdt in dat we beperkt zijn en deze beperktheid zal ieder moeten aansporen zijn kwaliteiten verder te ontwikkelen en ze uit te buiten. Zo zal de een zich toeleggen op de wtenschap om met deze achtergrond mensen te treffen, terwijl een ander Christus, de priester bij uitstek, aanschouwelijker representeert als de nederige dienaar der dienaren om een andere categorie mensen te treffen. Hieruit volgt dat er een ruimere varieteit van priesters zal ontstaan, waarvoor het erg nuttig zal zijn als er dan meerdere vormen van opleiding gecreëerd zouden worden.

We menen dat deze uiteenzetting in de practijk goede diensten kan bewijzen. We stellen een concreet voorbeeld, waarin we ons een dekenaat voorstellen, dat stad X tot werkterrein heeft. We vinden het geen overbodige luxe dat deze stad onder haar clerus een paar wetenschapsmensen(bv.socioloog, psycholoog, bedrijfseconoom, eventueel psychiater en anderen) heeft, die naast hun actieve pastorale taak een bestuurscollege vormen voor het dekenaat. Bovendien kan dit een adviesraad zijn voor

voor de rest van de clerus, die een bijzondere gevallen hun cliënten kunnen verwijzen naar specialisten. Wij zijn van mening dat een meer gedifferentieerd priesterbeeld beter in overeenstemming is met de struktuur van de maatschappij.

T.v.d.Hoogen
J.Derks